

ЖИТИЈЕ

СВЕТОГ МИТРОПОЛИТА
ПЕТРА ДРУГОГ
ЦЕТИЊСКОГ ПУСТИЊАКА
И ЛОВЋЕНСКОГ ТАЈНОВИДЦА

СЛУЖБА

СВЕТИТЕЉУ
ПЕТРУ ДРУГОМ
ЛОВЋЕНСКОМ ТАЈНОВИДЦУ

АКАТИСТ

СВЕТОМ ПЕТРУ
ЛОВЋЕНСКОМ ТАЈНОВИДЦУ

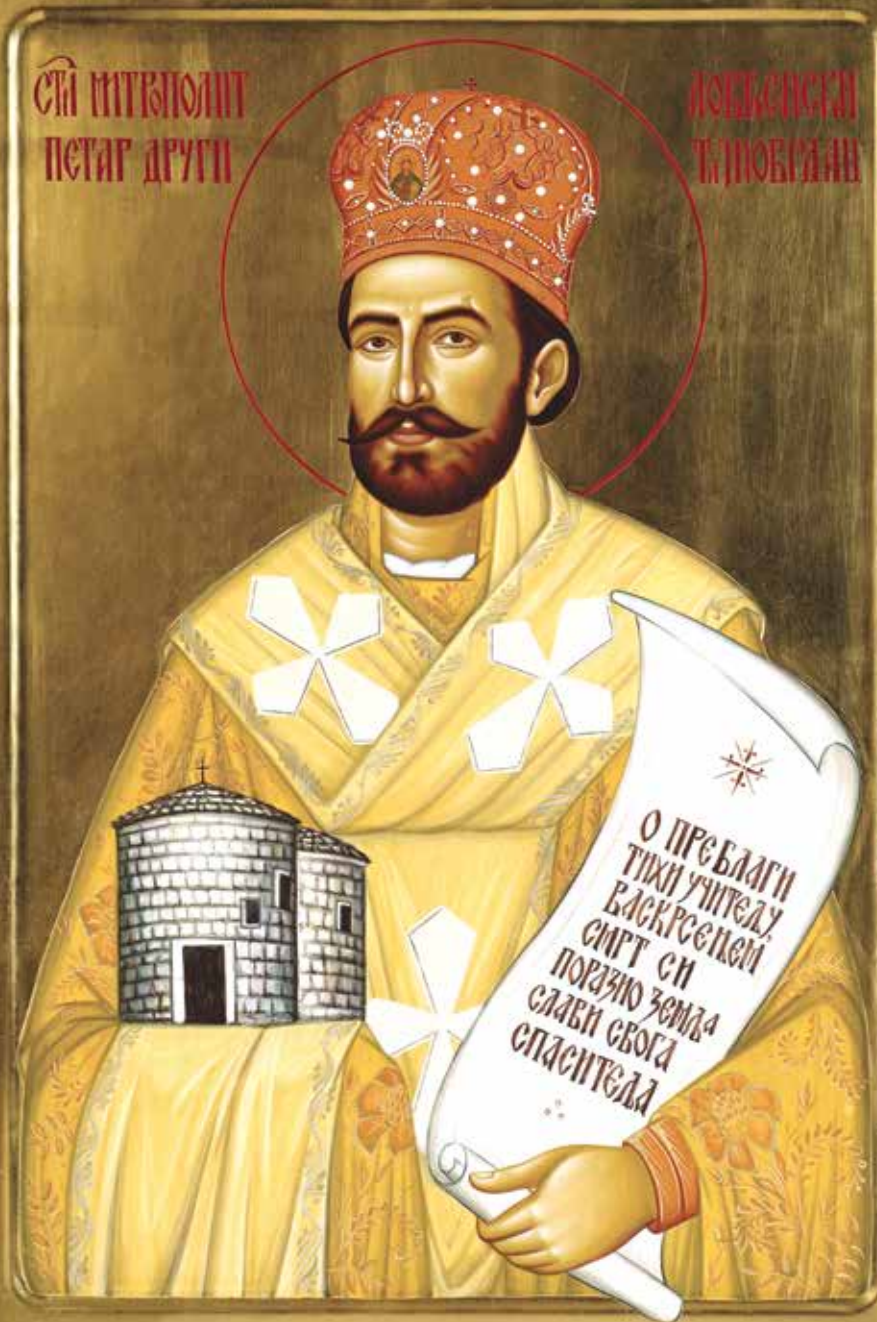

**житије
СВЕТОГ МИТРОПОЛИТА
ПЕТРА ДРУГОГ
Цетињског Пустењака
и Ловћенског Тајновидца**

Цетиње, 2017.

Тропар Светом Петру Другом,
Ловћенском Тајновидцу

(їлас 4)

Богоизабран Петром Светим стрицем
Од ране младости служио си Господу
и страдалноме своме Роду,
Вођен искром огња бесмртнога
Извео си из блатне земље
Клицу небесног живота,
Постао глас вапијућег у пустињи.
Славећи Онога који Ти показа своју вјечну свјетлост
Топио си се у химне божаствене радости,
Оплакивао биједну судбу људску.
С надежом си приступио Престолу Вишњега,
Петре нови, Ловћенски тајновидче,
смирено си се одазвао на позив Христа Човјекољупца,
Да Га у бесмртне хорове вјечно славиш.

Житије Светог Митрополита Петра Другог – Цетињског Пустияка и Ловћенског Тајновидца

*Житије Светиої Пеїтра Другої, ѿроїар и кондак найисао је
Високоїреосвећени Архиеїискої цетїињски
и Миїроїолиї црноїорско-їриморски ї. Амфилохије*

 свети Петар Други – Цетињски Пустияк и Ловћенски Тајновидец, који је у свом предсмртном завјештању захвалио Господу што га је „...на земљи над милионима и душом и тијелом украсио...“, богонадахнуто је изабран од свога Светога Стрица Петра Првог за насљедника на трону цетињских Митрополита и црногорских Господара, с надом која се испунила и остварила „...да ће бити човјек од посла и разума, колико је ПреблагИ Отац небесни благословио подарити...“ Рођен је 1. новембра љета Господњег 1813. на Његушима, од оца Тома Маркова и мајке Иване, рођене Пророковић. Овај Свештени изданак Светородне лозе Петровића, Раде – Радивоје Томов (име које је добио на Светом крштењу) наслиједио је од свог оца дар подвижништва, то јест „посла и разума“ по прозрењу његовог Стрица, а од мајке дар осјетљиве стамености и пророштва.

Васпитан од побожних родитеља у страху Божијем, попут цара Давида, писца чудесних Псалама, прве године свог дјетињства провео је као његушки пастир, пењући се са својим стадом на Ловћенске вршине.

Примјетивши његову бистрину, живахност и радозналост, његов Свети Стриц га је убрзо довео код себе у Цетињски манастир за манастирског ђака, нарекавши га за свога насљедника. Тако је Свети Петар био његов први васпитач и учитељ.

Његов примјер и светитељска личност су обиљежили и запечатали сав потоњи живот младог Радивоја, будућег Владике Петра II, Митрополита и Господара Црне Горе.

После боравка у Светињи Цетињског манастира млади Раде је послат у манастир Савину, гдје се учи годину дана, да би следеће три године провео на Топлој, учећи се у школи јеромонаха, рукоположеног од Светог Петра I, Јосифа Троповића, гдје је између осталог учио и италијански језик.

Тако се у његовој младој пријемчивој души спаја ловћенски бескрај и Стричева молитвеност Цетињског манастира, огледани и спајани са плавим дубинама мора, као и одједи подловћенског народног епа са тајнама природе, богословља и људске мисли. Кад се пак распјевани Сима Милутиновић Сарајлија обрео на Цетињу, онда се и млади Раде вратио у Цетињски манастир, и постао његов ђак.

Сима је у њему подстакао и пробудио пјеснички дар, љубав према хеленској мудрости и пјесништву.

Сво то његово школовање, међутим, било би недовољно и штуро да се у њему самом није разгорела тежња за науком, знањем и ширим образовањем, искање дубљег смисла живота. Док је са Симом читао Дантеову „Божанствену комедију“, доцније, као Митрополит учећи француски језик, на француском је читао Свето Писмо и пјеснике, а на руском – све што му је до руку долазило. Приликом доцнијих посјета Русији, доносио је бројне богослужбене књиге за цркве, житија Светих Димитрија Ростовског, Каноник и друго. Његови боравци у Светотројицкој Александро-невској лаври, сусрети са петроградским светињама, са Бечом, Римом, Напуљом и уопште Италијом, све је то надопуњивало његово оскудно школовање, продубљивало и проширивало његове умне и духовне хоризонте...

Но прије него што је сазрио умно и духовно, прије него је „имао часова ученија“ и „свијета видио“, на његова слабашна плећа је пало време одговорности за Цркву и народ.

У његовој седамнаестој години (1830) његов Свети Стриц се упокојио. Он га је питао пред упокојење: „Господару, виђу да ћете умријети, него шта ћу ја сад?“

Свети се усправио, сιο на постељу, па му рече: „...Ја ти сад помоћи не могу ништа, но ти ево најпосљедње ријечи од мене: Моли се Богу и држи се Русије!“ То изговори, по свједочанству самога Петра II, „...и у исту минуту предаде душу у руке Господње...“

Сам Његош пише да дуго времена његово прежалосно срце није могло зауставити сузе „за мојијем оцем и благодјејем (добротвором)“. Но по свој тој жалости која га је постигла, имао је „...тврду надежду на Свемогућег Створитеља и сирих утјешитеља...“, као и на „...јединородну покровитељницу и обранитељницу Русију...“ Да не би дошло до крвопролића, одмах по упокојењу Св. Петра, њега су прије него је пострижен, и рукоположен у свештенички чин, увели у цркву, обукли у архијерејске одежде и свечано извели пред народ да сви цјеливају руке свог Владике и новог Господара. Исто тако је неколико мјесеци касније „по принужденију главара и народа“ 31. јануара 1831. године, од призренског владике кир Захарије замонашен, рукоположен и произведен у чин архимандрита, у Комском манастиру, управљајући у том својству Црном Гором до 1833. године.

За Епископа је рукоположен на Преображење 6. августа 1833. године у Санкт-Петербургу у Преображенском храму, у присуству цара Николаја I и царске породице. Као ријетко ко прије и после њега примио је у двадесетој години Епископско служење и уз то бремене народно, са дубоком свијешћу да то премаша његове моћи, али уз прихватање свега као воље Божије, и из послушања према Стрицу и народу. Само нада у Живог Бога укрепљивала је овог Цетињског пустињака и самотника у ношењу претешког Крста. Из свог личног мукотрпног искуства сазнао је Јеванђељску истину да „Крст носити нама је суђено“ и да је „страдање Крста добродјетел“.

А поред тога и ону још дубљу истину да „Васкрсења без смрти не бива“. „Удар“ је у њему самоме добившем име Петар (=стијена, камен) „нашао искру у камену“.

Чињеница пак да је овај Ловћенски Тајновидац „по звијездама учио богословију (богословље)“, а не по књигама, садржи у себи и једну добру страну непроцјењиве вриједности: сав његов живот и његово дјело засновани су на догађањима, пронесеним кроз мукотрпни лични опит, и на виђењима дубљих овостраних и оностраних тајни живота.

Било да се ради о оностраном и овостраном добру и злу, свјетлости и тами, Богу и Сатани, бићу и ништавилу, животу и смрти – све је то код овога „сирека тужног, без иђе икога“ – било стварност и доживљај, а ни у ком случају фантазија ни пјесничко привиђење, још мање књишко-поетско маштање. Када он каже за своју судбу да мисли да је „...нејма подобне на земљи: Ад на мене са проклетством риче, сва му гледам гадна позоришта...“ треба му дословно вјеровати: то није за њега пјесничка метафора, него најдубља стварност његовог живота.

Али је још дубља истина и стварност његовог живота коју он изражава ријечима: да ипак на тако ужасну судбу викати не смије, јер му „...надежда вољом Творца блиста...“

Заиста, Његош није био обични Епископ, па ни обични хришћанин. Он својом поруком и својим изворним свједочењем Бога и Христовог Васкрсења не понавља на уобичајени начин научену вјеру и исповиједање прошлих покољења.

Он не проповиједа и не приповиједа; он не поучава и не моралише. А то је управо оно што многе саблажњава, од времена његових савременика, па све до данашњих дана. Тако многи суде о њему по одијевању, по поезији, по његовој владарској страни, приписују му – нецрквеност, световност, погрешна учења. Такви судећи о њему, суде по себи, немоћни су да допру до његове опитне, унутарње религиозности, боље рећи – виђења Тајне, равног виђењу најдубљих Пророка и Апостола Христових.

Ловћенски Тајновидац не вјерује у Бога – Он Га зна, он Га види у дубинама свеукупног и човјечанског бића.

За њега је Бог и Божија сила, стваралачка и промислитељска, свјетлосна и живоносна; тако ни Ад који прождире и Сатана који коси и низводи у дубине мрака, хаоса и ништавила – нису повијест древних времена, која се преноси с кољена на кољено и само вјером прима.

Петар II Цетињски је истовремено праотац Јаков који се непосредно с Богом сусреће и бори, рве; он је многострадални Јов, чији јади кад би се добро измјерили и заједно невоља његова метнула на мјерила – претегла би пијесак морски (Јов. 6, 2-3). Али и Јов који је задивљен пред Тајном, јер је све за њега неразумљиво и чудесно „... те не може знати...“, и који по искуству додаје : „...Ушима слушах о Теби, а сада Те око моје види. Зато поричем и кајем се у праху и пепелу...“ (Јов. 42, 3-6).

Он је и Мојсије боговидац и законодавац који се у четрдесетодневном посту пење на гору Синајску, која се „...сва димљаше, јер сиђе на њу Господ у огњу; и дим се из ње подизаше као дим из пећи, и сва се гора тресијаше веома...“ (2 Мојс. 19, 16-18; 24,18), на Гору, на којој је видео славу Божију (ср. 2 Мојс. 33, 18-22; 34, 34-35). То посвједочује Његошева „Луча микроkozма“, коју он пише у току Васкршњег 40-дневног поста, описујући исто оно о чему говори великопосно богослужење – од Адамовог изгона из раја до Христовог Васкрсења. У „Лучи“, вођен свјетлоносним Анђелом, он се успиње до „Горе трондржне“ и у „преливима њезине свјетлости“ доживљава и описује виђење „Божанског престола свесветија“ на коме се служи Свештена свекосмичка Литургија.

Овај Ловћенски Тајновидац је истовремено пророк Јеремија и пророк Исаија, а уз то и псалмопјевац Давид, са којим заједно поје: „...Слава тебје показавшему нам свјет (=свјетлост)“. Његово виђење је виђење Светог Јована Богослова – „Слова Божијег које је све из ништа створило, чијем је закону

све покорно“, „Сина достојног Оца превјечног“, „који се обукао у човјечество, наоружан оружјем правде и стријелама Светог Просвештења“. Он, Божанском свјетлошћу обасјан, види како „Свемогуће Слово Створитеља својом стваралачком силом пуни простор свјетовима (мировима), а мирове (свјетове) сретним ангелима“.

Слово, Ријеч Бога Оца Превјечног Цара је „ланац миродржни“, Свјетлосна Сила, унутарњи „магнетизам“ и Закон (Логос) који све видљиве и невидљиве свјетове („свесветије“) чува, прожима и одржава у неразоривом јединству. Логос (Слово) предвјечног Оца, својим стварањем „свесветија“, својим очовјечењем (= „облачењем у човјечество“) тј. Својим Рођењем, Својим Преображењем, Распењем, Смрћу и Васкрсењем представља вертикалу свеукупне Божије творевине; почетак, крај и есхатон (пуноћу) свега постојећег.

Овај свештени и богонадахнути поета пјева као очевидац „свештеној Гори“ у Јерусалиму, пећинама „...ће се Сунце Христијанству родило, ће је небо јасли освештало, ће су цари небеском Младенцу, похитали с даром поклонит се...“

Зато његов духовно видовити, слијепи игуман Стефан поје: „Нема дана без очнога вида, нити праве славе без Божића“. Он види „Ускрса сјеме“ и „бића клицу“ уписане у прадубинама „Свесветија“ Божијом руком, што задобија свој смисао, своју пуноћу и савршенство у свјетлости Христовог Васкрсења („Васкрсењем смрт си поразио, земља слави свога Спаситеља“). Позив потурицама у „Горском вијенцу“ да „бадњаке налагају, двоје часних поста да poste, да шарају Ускрсова јаја“ у ствари је позив на следовање Христу Богу од Дјеве рођеноме и Васкрслome из мртвих, кроз одрицање од „лажне вјере“ и „њених послastiца“.

Иначе за Светог тајновидца Његоша, оно што се догађа на небу (рат Сатане са Архангелима Михаилом и Гаврилом и Божја побједа уз Сатанино прогнање у Ад) догађа се и на земљи. Земаљска драма је одраз и пројава небеске драме, и

као што је Бог побједник на небу, тако у Христу, Његовом Крсту и Васкрсењу, Он побеђује у времену и есхатону (вјечности). Приговара му се, не без разлога, његово учење о преегзистенцији Адама на небу. Једно је сигурно: он то учење не претвара у догму. Доживљавајући сву трагику људску на земљи, он у ствари покушава да открије, макар то било пјесничким прозрењем, дубљи коријен човјекове и космичке драме, егзистенцијалног сукоба добра и зла, таме и свјетлости, Бога и Сатане. Уосталом, овај Ловћенски Тајновидац није једини од учитеља Цркве који има неко своје лично размишљање о настанку свијета и човјека и њиховој судбини у неизрецивом есхатону. Човјек као биће „успавано сном тешкијем“, он „сам собом чудо сочињава“: Оно што је међутим, евидентно у Његошевом пјесничком тајнозрењу јесте да је за њега Бог Творац свега; да је Слово Божије (Бог Логос) све из ничега створило; да је Бог постао човјек („Слово Божије се обукло у человјечество“) и да је васкрсењем смрт поразио; и да коначно: „над свом овом грдном мјешавином, опет умна сила торжествује“.

Човјек пак „изгнат за врата чудества“, прогнат из Раја на земљу, воље је слободне и његова „душевна таблица“ је с обје стране исписана „...с два сасвијем противна закона: на једној је закон правде Божје...“, а на другој „...зла свакога црњи су закони, адски спомен веза са Сатаном...“ (ово је истовјетно са Апостолом Павлом који се радује „Закону Божјем по унутарњем човјеку...“ и при том види „други закон у удима својим који се бори против закона ума мога, и поробљава ме законом гријеха, који је у удима мојим...“ (Рим. 7, 22-23).

Та земна драма свима припада, али се посебно огледа у судбини Црне Горе и Његошевог Српског народа, у сукобу Крста и полумјесеца, праве и лажне вјере, злоће и зависти као адског наслеђа које човјека „ниже скота ставља“ и ума који га „изједначава с бесмртнима“. Сав живот Светог Владике одвија се у знаку тог сукоба праве и лажне вјере, правде

и неправде, слободе и тирјанства. Као и његов Стриц и он се труди да помири закрвљене у народу. Тако „хришћанском крвљу“ закрвљеним Глуходољанима и Боковљанима заповиједа да им се храмови затворе и да им се никакви црквени обреди не чине „него нека паски гину, паски се рађају, паски копају, докле се год међу собом смире да живе као хришћани“.

У жељи да уведе поредак и закон у народу, знао је да буде и владарски суров, што му се и данас приговара као сметња за светост: као да је пророк Илија у својој ревности за Закон Божји био милостивији, или неки други од бројних владара уписаних у календар Цркве Божије!? Зато није чудо што пред упокојење и сам каже да га је „...уморила ова крвава и бурна катедра, на коју се попео ево 20 година...“ Свјестан суровости времена у ком живи и ради, нарочито у његовој Црној Гори, пише руском конзулу: „О несрећна Црна Гора! Гола сирота, она не припада човјечанском роду, него је или пала с неба, или искочила из пакла“. Њему се на тренутке „у ад свијет претворио, а сви људи паклени духови“. Трудио се да брани „праву вјеру, кукавну сироту“ по његовом начелу новозавјетне вјере „нека буде што бити не може“. Хришћанска вјера је права вјера за разлику од лажне вјере – турске. Она је трезвеумна, зато он одбија да пољуби вериге Св. Петра јер „Црногорци не љубе ланце“. Човјек је сам по себи нико и ништа, без „искре бесамртне“, Богом дароване. Смиреноумље је темељ његовог знања а не гордост људска, макар она била и папска. Он знаде да „све што блатној земљи принадежи то о небу поњатија нема;/ духовни је живот на небеси;/ материје у царству гњилости“. Његов однос према римском папи, према Петровом „непогрјешивом“ примату, изразио је у Риму његов пратилац сердар Ђуко Срдановић, простим али дубоким ријечима: „Овај Свети Петар, што је у Риму, три пута се одрекао Христа, а наш Свети Петар, што је на Цетињу – није ниједанпут“.

У борби за праву вјеру и одбрани „чести и имена“ задобио је (1832) тешку рану у ногу на Везировом мосту, при покушају ослобођења Подгорице од Турака; другу рану је добио од „зла домаћег“ трудећи се да уведе закон у Црмници. У Котору је трован од римокатоличких Аустријанаца (1834). Забрањено му је да богослужи у Боки и Далмацији и да се среће с Православнима, скупљање уља за манастир Острог као и долазак вјерних са Приморја на Цетиње за проглашење за Светог његовог стрица Петра I.

Оно што га посебно боли јесте неразумијевање западних хришћана за судбину његовог поробљеног Српског народа и осталих словенских народа. Зато ће са горчином рећи како „Запад држи мртву турску руку под грло његовог народа“. Енглеском лорду пише: „Срби би могли да побиједу Турке, али не могу да умилоствиве вас хришћане“. Говорећи о свом времену, као да пророчки сагледава оно што се његовом народу догађало и догађа крајем двадесетог вијека: „Еј кукавни Срби, свачија их сабља сијече“. А за Словене такође записује пророчки: „Е сиромаси Славјани, што би Европа без робовах да јој није њих“.

Оптуживан је да није волио богослужење али свеукупно његово дјело потврђује да је он био човјек дубоке молитвености и непоновљиве свекосмичке религиозности (што потврђује у својој „Религији Његошевој“ њему сродни Свети Владика Николај Велимировић). Уведен Анђелом чуваром „у поља блажена, у творењем освештани храм,/ у опширно светилиште бића“, приведен њиме „к вјечноме огњишту“, служећи Свештену Литургију код „Престола Свесветија“ он је чуо „гласе бесмртне музике,/ и небесну њену армонију/ која сладост благодатну лије“. За њега је сва васиона Храм, „крнисана Свјетлошћу вјечитом“. Све што настаје и постоји, призвано је „у Царство свјетлости“, да буде запаљено огњем бесмртнијем,/ вјечним огњем свештене љубави“, да заједно с ангелима славослови Творца „химнама вјечите љубави“. Не

само што Ловћенски Тајновидац непрекидно славослови и богослужи са анђелима и арханђелима сабраним око „светога Трона вишњег“, и жртвеника Његовог, него су сви свјетови, „миријаде сјајнијех сунаца“ – пламтећа кандила око тога „високог Престола престолá“, на коме се жртва благодаренија приноси и „на све сјајне сажиге мирове/ у чистоти луча огњенијех“. Жртва с олтара чистог сажиге се и сажежена је на славу Божију од настанка творевине. Душа људска и сви свјетови од искони плове морем бескрајним к божанском Светилишту, „смрзнути побожношћу“ „носећи Завјет на олтар Вишњег“. Све је Богом, божанственом заузетом поезијом (=стваралаштвом), призвано да око тог Олтара васкрсне и запламти свјетлошћу вјечном, да „слаткогласном загрми (х)армонијом вјечне среће и вјечне љубави“.

За овог Светог Тајновидца, Литургија која се служи у времену, оваплоћењем Бога Слова и Његовим Васкрсењем, на земним Саборима, слика је и одсјај, пуноћа и наставак Свештене Службе која се служи од искони на „Престолу Свесветија“, гдје су сви свјетови „круна Бога истинога/ са којом је сам себе вјенчао над вјечношћу и над временима“.

Оно што је недостајало како њему, тако и његовој пастви тога времена, али и времена Светог Петра I прије њега, и Црној Гори после њега, није истинско богослужење и Божја вјера, него спољашња црквеност и побожност.

За тај недостатак су постојали многи разлози: на првом мјесту обичајност у Цркви тога времена, а онда – постојање у то вријеме веома малог броја храмова (сем манастирских), беспуће и немогућност њиховог посјеђивања, необразованост свештенства и његова укљученост у оружану одбрану голог живота, свога и народног, од турског насиља.

Тако су силом прилика сами домови постајали црква, црквени живот је пренијет на породицу која је почивала на тврдој Божијој вјери, на страху Божијем, просвећивана постом и личном молитвеношћу (то су у своје вријеме

примјећивали и латински унијатски мисионари, чудећи се како се православни народ најстрожије држи свих постова, а не зна ни „Богородице Дјево“ ни „Оче наш“) – крунисаном ријетким (тада уобичајеним) Причешћем.

Сабори народни су бивали на велике празнике, особито за Божић и Васкрс, за Тројичиндан и Госпођиндан, уз Свето Причешће, ријетко али дубоко уграђено у душу народну, као „Светиња над светињама“. Ту дубоку вјеру и вјерност правој вјери, Часном Крсту и Васкрсом Христу, Цркви Православној – Свети Петар, богонадахнути пјесник цетињски, описао је тако дубоко у свом „Горском вијенцу“. Није ни мало случајно „Горски вијенац“ често памћен наизуст, у српском народу, нарочито у Његошевој Црној Гори присутан и прихваћен као „пето Јеванђеље“.

На празничном светковању народ се сабира око цркве, „да слуша Божју Летурђију и да воде коло око цркве“.

Вјера Његошева је вјера голготска, вјера жртвовања на Христолики начин. Најстрашније је похулити на вјеру Христову, облачити се у „вјеру крвничку“. Само „плахи и лакоми“ хули на вјеру прађедовску; жртвом косовском обилићком, та вјера, постаје „вјера Обилића“. Вјера се вјерује, чува и брани, не ријечима и спољашњим церемонијама – него „просипањем крви“, „свенародном жртвом“ и ношењем Крста Христова часнога („Крст носити нама је суђено“, „Васкрсења не бива без смрти“): „...Удри за крст за образ јуначки...“.

У времену у коме „крв праведна дими на олтару“, у коме се „ћивоти у прах развијаше“, па и „земља стење а небеса ћуте“, у којима је вјера права постала „кукавна сирота“, у коме су се „некршћу горе усмрдјеле“ па није остало „Крста од три прста“ – Свети Владика је „многа зажега канђела, на олтару Цркве Православне“; чак и његови слијепци долазе да поджену колико могу „...огањ свети на олтару, на олтару Цркве и поштења...“ Само „хула на свештени ћивот“, на голготски гроб Христов, то је оно што му „прса у тартар прет-

вара“, само „дивна жртва“ „пред олтаром Цркве и племена“ од тога спасава, са аврамовским жртвовањем и позивом: „... нека буде борба непрестана, нека буде што бити не може...“ Без обзира што „ад на њега са проклетством риче“ и што му непрестано „гледа грдна позоришта“, његова нада „неугасиво вољом Творца блиста“.

При томе је он свјестан да је „сирак тужни без иђе икога“ и да „наде више нема ни у кога, до у Бога и у своје руке“; његова „надежда“ се рађа из Живоносног Гроба Христовог; њиме свјетлост Христа Васкрслога обасјава васиону, гробницу свих свјетова, видљивих и невидљивих; та наша надежда, нада Лазаревог и Милошевог потомства, закопана је „...на Косово у једну гробницу...“

Њоме је и Косово једном за свагда постало причасно Христовог гроба и Голготе, „Свети гроб бесмртног живота“.

Не само „Луча“, него и сво Његошево знање засновано је на Откривењу (анђела чувара), на виђењу Тајне. Ријетко је ко, па и од Отаца Цркве (са изузетком Светог апостола Павла, писца скривеног иза списка Светог Дионисија Ареопажита, Светог Максима Исповједника, Светог Јована Дамаскина), доживио и служио „Свештену Литургију у сабору Свесветија“ (свих свјетова видљивих и невидљивих) на Божанственом престолу Вишњег, као што је то чинио овај Свети Пустиняк цетињски.

Као што се његов народ сабирао око Литургије на Тројчиндан, Госпођиндан, Васкрс и Христово Рождество, тако су у Његошевом дубинском виђењу и доживљају сви свјетови, свеукупна Творевина Божија сабрани на литургијски, молитвени славословни и благодарни начин око „свештеног огњишта“, „Божественог светилишта, Божанственог олтара и престола Вишњег“, око „вјечног Жртвеника“ на коме се служи „Свештена Литургија у Сабору Свесветија“.

Као да у свему и кроза све своје животно виђење, овај пастир ловћенских јагањаца види „Јагње Божије заклано за жи-

вот свијета“. По ријечи Св. Николаја: „Одређен судбом, да управља једном шаком сиромашних људи, Његош је од своје душе начинио сцену, на којој је репродуцирао драму целе васионе“. Од душе сатвори драму небеско-земаљску, а потом земаљско-небеску, која пресликава судбину – драму цијеле васионе.

Несумњиво је, дакле, оно што је до данас од многих остало скривено и засијењено њиме као пјесником, философом, народним господарем, да је он заиста један од великих Отаца Цркве Христове и њених Апостола.

Уткан у свакидашњи живот свог народа и свога времена, на људски, природан, свечовјечан начин, он је ипак остао усамљеник, који је мојсијевски Боговидно претворио Ловћен и Ловћенску гору у гору Хорив и Синајску гору, гдје му „Свемогућство Светом тајном шапти“. Само кроз Христалико и скривено од многих његово повлачење „на пусто мјесто“ било је могуће да доживи оно што је записао у „Лучи микрокозма“: „...Све дивоте неба и небесах, све што цвјета лучам свештенијем, мирови ли ал' умови били, све прелести смртне и бесмртне, шта је скупа ово свеколико, до општега Оца поезија...“ Он је, надахнут непрекидним богомислијем, знао, у духу молитвених тиховатеља, како свједоче савременици, дуго да ћути. Чудили су се многи том његовом ћутању. Данима је ћутао, или гледајући тајне, или се враћајући од виђења. Очевидно, негдје другдје је био. Како ли је и могао, погружен у небеска виђења, чудеса тајни небеских и сазерцања тајни – истовремено бавити се земаљским пословима, управљати бесудном земљом и народом! Он не само што је писао „Пустиняка цетињског“, него је, дубље гледано, и сам био Пустиняк цетињски. По доживљају овог Пустиняка Тајновидца „Будале су с очима слијепе, / које виде, а залуду виде / требају им за просте потребе / ка осталој исто животињи“. Заиста, ко са вјером Богу вапије, отвара му се и задобија духовни вид, какав је задобио Свети Његош. Господ се распео на Крст да

би нам отворио вид духовни којим се спознаје дубина лажи и обмане земаљског знања – „ђе прелести смртне свеколике/ теке лицем из глибине вире“. По њему – страсти помрачују духовни вид, јер „страсти су душа земљина“ а „све што блатној земљи припада, то о небу поњатија нема“.

За Светог Петра II Ловћенског Тајновидца добро је речено да је био „мученик два противна урагана: азијатскога и европскога“ (Душан Вуксан). Та два „урагана“, по његовом прозрењу, не тичу се само земнога тирјанства, гажења слободе и правде људске и народне, него и тирјанства које угрожава само људско биће, „званије човјека пред Богом“, вјечни смисао човјека и свијета. Он је дубоко свјестан опасности (тадашњег и познијег) европског обоготворења разума и „просвјешченија“. Зато Питагору и Епикура и све њихове „последоватеље“ он назива „злим тирјанима душе бесамртне“, које „мрачни облак покријева“. Јер, они су „људско име унизили/ и званије пред Богом човјека/ једначећ га са бесловесношћу/ небу грабећ искру божествену/ с којег је скочила огњишта/ у скотско је селећи мртвило“ (Луча микрокозма).

Човјек није „скотско мртвило“, биће створено за смрт и ништавило: „Твар је Творца човјек изабрана“. Његош томе видовито додаје: „Ако биће ври у луче сјајне,/ ако земља привиђење није,/ душа људска јесте бесамртна,/ ми смо искра у смртну прашину,/ ми смо луча тамом обузета“; у којој „Ума беспредјелног“ „Творца непостижног“ – „искра огледа се свјетла“ (Луча микрокозма). Темељећи се на Откривењу Божјем и своме пророчком боговиђењу и тајновиђењу, он сагледава да знање земаљских мудраца и њихове „различне доказе“ – „непостојност колеба ужасна: све њих мисли на једно сабране/ друго ништа не представљају ми/ до кроз мраке жедно тумарање/ до нијеомог једног нарјеченија,/ до погледа с мраком угашена“ (Луча микрокозма). Зато, суочивши се са трагиком људског знања и постојања, свјестан да „над свом овом грдном мјешавином/ опет умна сила торжествује“, он

списе Доситеја Обрадовића, носиоца тог и таквог европског просвећења, назива „источницима... горким и отровним“, а његово просвешченије „развратним“, штетним за народ, несаобразним „данашњима опстојатељствима нашим“. Тог његовог европског просвјешченија су „зли основи учињени на поруганије светиње славјанске“. Као такав Доситеј је за Његоша био „некоме подло орудије потсмјејанија над благочестијем“ (=над истинитом вјером, побожношћу).

Оно што њега „ожалошћује“ јесте то „да чувство к вјери... почиње хладити“. Зато он оснива прве школе у Црној Гори у којима је Закон Божији – вјеронаука основни предмет, штампачући и „Српски буквар“ на Цетињу. Жели да просвети свој народ истинском просвјетом, просвећујући га богољубљем и на њему утемељеним братољубљем.

Његово основно етичко начело гласи: „све за образ а образ ни за што“. Човјек као биће створено „по образу и подобију Божјем“, у чувању тог **образа** призван је да се бори за слободу не само од тираније земних тирана него, првјенствено, од тираније „прелести смртне свеколике“ које из „глибине вире“, тј. од „злоће и зависти адског наследија/ које чојка ниже скота ставља“. А то значи – од гријеха, од „страсти које су душа земљина“, којима човјек постаје роб смрти и ништавила. Људска дужност најсветија је да „тирјанству стане ногом за врат“, тирјанству људском и сатанском, временом и вјечном. Зато за њега „гроб је частан, вјечан живот/ живот стидан гроб вјечити“ (Свободијада). Стога се његова Црна Гора бори не само против турског тирјанства и за српство и славјанство, него и против „лажне вјере“, против „хуле на праву вјеру“, за христијанство. Отуда оно што њега духом пророштва обдареног највише забрињава, како за његово вријеме тако и за будућност, јесте то што му се „племе сво одрекло себе те работа црноме мамону“, што се „затрије име црногорско/ не остаде крста од три прста“. У том духу он истинску Црну Гору доживљава као „збјег слободе“ („што на праву вјеру не похули/

што се не хће у ланце везати,/ то се збјежа у ове планине,/ да гинемо и крв проливамо,/ да јуначки аманет чувамо,/ дивно име и свету слободу!“). „Име црногорско“, дакле, „дивно име и света слобода“, за њега није у крви и земном простору, него у тајни „три прста“, у тајни саможртвеног служења Светој Тројици, Богу Љубави. Само у том и таквом „Имену Божјем је суд и правда“, и „света слобода“, по ријечима „Његошевог духовног оца и учитеља Петра I Цетињског Чудотворца“.

Плод свеукупног његовог животног подвига, његова вјера и опредељење за непролазно Царство небеско садржан је у његовом јединственом предсмртном Завјештању:

„...Слава Тебе, показавшему нам свјет... Хвала Ти, Господе, јер си ме на земљи над милионима и душом и тијелом украсио. Колико ме је од мога ђетињства Твоје непостижимо Величество топило у химне, у химне божествене радости, удивљенија и велељепоте Твоје, толико сам биједну судбину људску са ужасом расматрао и оплакивао.

„Твоје је Слово све из ничега створило, Твоме је закону све покорно. Човјек је смртан и мора умријети. Ја са надежом ступам Твојему Светилишту Божественом, којега сам свијетлу сјенку назрио јоште са бријега којега су моји смртни кораци мјерили. Ја на Твој позив смјерно идем, или под Твојим лоном да вјечни сан боравим, ил' у хорове бесмртне да Те вјечно славим...“

Какво му је било рођење, дјетињство, изабрање на вјерну службу Богу и људима и сав његов крстоносни кратки земаљски живот, такво му је било и упокојење.

Тражећи лијека својој тјелесној бољки у Приморју, Трсту, Италији, до Напуља и Рима, вратио се Цетињском манастиру и Ловћену да би се и на њему испуниле његове богонадахнуте ријечи: „...ђе је зрно клицу приметно, онђе нека и плодом почине...“

Док се његов Свети стриц Петар I упокојио уочи Лучиндана (није ли и то неко Божије знамење?), он се упокојио на

сам Лучиндан у 10 сати (19. октобра 1851. љета Господњег), оставивши завјештање да га кад умре „копају на Ловћен, код нове цркве“. По свједочењу очевица – „...при здравој памети мирно се исповиједио и причестио, па са раширеним рукама рекао: ‘..Боже, Света Тројице, помози ми! Боже и Света Госпођо, предајем ти на аманет Црну Гору! Свети Арханђеле Михаило, прими моју грешну душу’“.

За час до смрти, свједочи очевидац, он је устао с постеље, обукао се и почео читати молитве; после је сио на постељу, позвао сенаторе рекавши им: „...Живите мирно са свима“ и обавијестивши их да је своје Завјештање оставио код руског конзула Гагића у Дубровнику... Потом је опет легао у постељу, прекрстио се, и није прошло пет минута како је предао дух Богу, простревши се на страмац свога стрица Петра... Присутни су задивљени рекли: „Гледали смо људе како умиру, али овакве јуначке смрти као Господаре – заиста никад видјели нисмо, нити ћемо видјети...“ Обучен је у богате архијерејске одежде, са митром на глави и крстом у руци. Метнули су му на врат и напрсни крст, као кад служи службу Божију.

Пренијет је у цркву „(ис)прућен преко све цркве, у одру с отвореним очима, засуканим брцима, изгледао је кажу, као жив, и мирисао као ружа, али као свет“.

Кад су казали мајци Ивани да је умро, рекла је: „Није ми умро, не! Он је мене жив!“

На погребу у гроб његовог Стрица било је преко 100 свештеника и до 4 000 душа... Није пренијет, по завјештању, на Ловћен, због великог невремена.

Да се већ у његово вријеме говорило о њему као свецу потврђује свештеник из Рисна Вук Поповић у свом писму Вуку Карацићу (10/22. нов. 1851): „...дакле, сва је прилика да ћемо на Ловћену имати до неколико година манастир и Свеца...“ На Ловћен је пренијет Свети Владика тек 1855. године, 27. августа/8. септембра. Приликом откопавања и отварања гроба, и то је знамење Божије које свједочи о њему – „једна рука

бјеше цијела, коју је са сузама пољубио његов стогодишњи отац Томо, дојахавши на коњу са Његуша, да га испрати (предање каже да је то била десна рука, којом је писао „Горски вијенац“ и „Лучу микрокозма“).

Гронови су у Његошеву гробницу и црквицу Светог Петра ударали, што је навело његовог потомка и насљедника књаза Николу I Петровића да цркву оправи 1879. године. Тада је и гроб отворен, у њега је ушао ђакон Филип Радичевић, видјевши руке и средивши његове мошти. Потресен додиром моштију, овог Ловћенског Богоносца, Филип је пет минута био без свијести, док је поред гроба молитвено клечао са свештенством Митрополит Иларион Рогановић, испуњен страхопоштовања према своме Светом Претходнику. Његов Свети Гроб и црква Светог Петра Цетињског су више пута од тада до данас рушени и обнављани (1916. рушени од Аустроугара, 1942. од Талијана, а најстрашније рушење и скрнављење његовог гроба и моштију учињено је од безбожника 1970–74. године).

О Ловћену и гробу Светог Владике записао је Љуба Ненадовић (1882. године) после посјете Цетињу и Ловћену, између осталог и следеће: „... Ловћен је уздигао његов гроб, више свих словенских брегова... На дну Ловћена он је и угледао овај свијет, на врх Ловћена гледа га овај свијет. То је планина његовог дјетињства, његове младости, његове поезије... Његов гроб (гроб Цетињског Пустуњака) лежи у пустињи. Већег и постојанијег споменика нема; пирамиде, грбови египатских краљева, шта су друго него мала гомила камења према Ловћенском врху, према Владичином споменику!? И кад на овом свету нестане брегова и људи, мени се чини, још ће трајати два црногорска колоса: Ловћен и Његош...“

Свети владика Николај Охридски и Жички, описујући живот и подвиг овог Ловћенског Тајновидца, назвао га је „Великомучеником живота“. Овај Великомученик живота је ево стекао и великомученички гроб са великомученичким

моштима, данас распетим и утамниченим у зиндану паганског маузолеја.

Бог нам је подарио у личности Светог Петра II Ловћенског Тајновидца, православни стуб, свјетило боговидно, самог откровитеља и свједока истине божанске небоземне. Језик му је, кад говори о најдубљим тајнама – нарочито у „Лучи микрокозма“ често, за обичног читаоца, непојмљив. Овај равноапостолни Великомученик, ловћенски Соломон, клеветан је још за живота, остао клеветан до дана данашњег, оклеветан од Злога духа и њиме помрачених слугу мрака и безбожништва. Зашто? Зато што га је препознао, њега и његове „мрачне последоватеље“, који „грабе искру божаствену/ у скотско је селећи мртвило“, зато што је открио његове замке, сплетке, лажи и обмане. Чудесна су његова „јављања Господња“: овај ловћенски духовни горостас, надсоломоновски мудрац, давидовски псалмопојац – као Христос Господ, његов „тихи Учитељ“ – до данас је остао „знак препоречни“. И то је једно од свједочанстава његовог светитељског лика!

Све нам то даје преизобиље разлога, да ове године, у којој празнујемо двјестогодишњицу рођења овог изабраника Божијег, молитвено се обратимо овом Цетињском и Ловћенском Боговидцу и Великомученику:

Свети Петре II Цетињски Пустиняче и Ловћенски Тајновидче, Божији одабраниче, моли Бога за нас. Моли се Светитељу, да васкрсне гроб твој и храм Светог Петра твога Стрица, да васкрсне народ твој „расијан по најму у туђина, који служи туку и манцуку, док му се на огњишту ватра гаси, поново без куће, изгорјеле на Косову“. Што те више споре и клевећу – ореол ти око главе мећу.

ДОДАТАК

Молитве светом владици Петру II Петровићу, Тајновидцу Ловћенскоме, узносиле су се по Промислу Божијем и много раније и чиниле чудеса Божија

Итаве две деценије пре канонизације Светог Петра II Тајновидца Ловћенског, негде крајем 1992. или почетком 1993. године, док још бејаш младић који је тек почео редовно ходити у храм Божији на Свету Литургију, у градску цркву Пресвете Тројице, у мом родном граду Краљеву, у свом молитвеном правилу које сам обављао у дневној соби куће мојих родитеља, пред иконама Господа Исуса Христа, Пресвете Богородице, наше породичне Крсне славе – Светога Николе, иконом Светог Саве, као и пред иконом Белог Анђела из Милешеве, молио сам се и неким другим светитељима за које сам тада знао, а који су ми били посебно мили и драги. У ту групу светитеља спадао је на пример и мој омиљени руски светитељ, преподобни Сергије Радоњешки Чудотворац, чије сам свето житије међу првим житијима прочитао и које ме је пуно учврстило у вери и подстакло на већу ревност. Па Свети Александар Невски, који ме је својим јунашством и заштитништвом православне вере посебно одушевљавао. Па наши српски светитељи: Великомученик косовски Лазар, Свети Василије Острошки, Свети Арсеније Сремац и још неки од светитеља наше и других Помесних Цркава. Тада, у храму чух и за Светог Петра Цетињског Чудотворца, кога свештеници стално помињаху на отпусним молитвама, па га убаших у своје молитвено правило, и почех се њему свакодневно молити приликом отпуста, на крају свог личног молитвеног правила. Међутим, не знајући тада скоро уопште историју Црне Горе, мислио сам да је тај све-

титељ који се назива Свети Петар Цетињски, нико други већ мудри владика Цетињски и највећи српски песник Петар II Петровић Његош. Тако сам се молио, можда и читавих годину дана, па тек потом дознадох да тај Свети Петар Цетињски није Његош, већ његов Свети стриц, Петар I Петровић Чудотворац. Међутим, и поред те моје нехотичне „грешке“, то јест „грешке“ по Промислу Божијем, никада при тим молитвама, нисам осетио ни најмањи немир, молећи се управо Петру II Тајновидцу Ловћенском, а не молећи се његовоме светом стрицу Светом Петру I Петровићу, митрополиту Цетињском. Нисам, јер Бог је на крају открио да је не само Његошев Свети стриц светац Божији, већ да је то и његов синовац, митрополит Петар II Петровић.

Када сам после годину и по дана решио да одем у манастир, дођох у доњу Испосницу Светога Саве, крај манастира Студенице, али како тамо нису желели да задржавају младе и неискусне послушнике, решио сам да одем негде другде. Иако ни у сну нисам размишљао да ћу на крају доћи на Цетиње, које ми није било ни на крај памети, и чак бити монах у Црној Гори, ипак неким чудним путевима Господњим, а верујем и молитвама Светих владика Петра I и Петра II, постао сам сабрат Цетињског манастира 1995. г, где сам се и замонашио 1997. г. и примио чин јерођаконa 1999. г. и чин јеромонаха 2005. г. Што би рекао наш народ – човек снује а Бог одлучује. И не само то, већ сам на монашењу добио управо име Петар, по првоврховном апостолу Петру, тј. по истом оном светитељу по којима су имена добили светитељи Петар I и Петар II. Да чудо буде веће, управо ту, у Цетињском манастиру, подно Ловћена на чијем врху почива свети Петар II Тајновидац Ловћенски, и крај кивота његовог Светог стрица Петра I Цетињског, Бог ме је удостојио да напишем и Акатист Светом Петру I Цетињском Чудотворцу, и да управо ту добијем благослов да студирам и завршим Московску духовну академију, у Тројице-Сергијевој лаври, поред моштију

великог руског светитеља којег сам првог од свих Руса свим срцем заволео – Светог Сергија Радоњешког Чудотворца. И не само то, већ да постанем игуман манастира Врањине, који је посвећен нашој породичној слави Св. Николи, а који је по благослову Светога Саве, саградио његов ученик епископ Иларион Зетски. Када се као човек дубље замислим над свим тим догађајима, сигурно да су те прве младалачке молитве Богу које сам уносио у свом родном граду Краљеву, по некој неисказаној милости Господњој, али и молитвама Светог митрополита Петра II Тајновидца Ловћенског и других мени посебно драгих светитеља које сам свакодневно помињао у молитвама, на крају нашле своје остварење и у стварном животу.

*На навечерје Свеће блажене Ксеније
Петроградске, 5. јуна 2013. године Господње
игуман светосавске светине,
манастира Св. Николе на Врањини,
јеромонах Пећар (Драјковић)*

Кондак
(глас 6)

Великомучеништво живота својега
и гроба твога Ловћенскога
Петре Цетињски Боговидче,
Свештенослужитељу Олтара свесветија,
Ваистину посвједочио јеси
Да васкрсења не бива без смрти.
Зато заједно са тобом огњеним поетом
појемо химну божаствену
Богу Слову Предвјечнога Оца
у человјечество обученом,
из гроба вјечном свјетлошћу засијалом:
О Преблаг, Тихи Учитељу
Слатка ли је света бистра вода
С Источника Твога бесмртнога!
Од Твога су свјетлога погледа
Уплашене мраке ишчезнуле,
Од Твога су хода свештенога
Богохулни срушени олтари
Васкрсењем смрт си поразио
Небо Твојом хвалом одјекује
Земља слави свога Спаситеља.

СЛУЖБА СВЕТИТЕЉУ ПЕТРУ ДРУГОМ
ЛОВЋЕНСКОМ ТАЈНОВИДЦУ

На великој вечерњи:

Блажен муж

На Господи возвах: стихире, гл. 6.

Данас, на дан свијетлог торжества, радосно ти приносимо пјесму хвале, златозарни украсу Цркве, Петре Други, Ловћенски Тајновидче, који у бесмртним хоровима Спаситеља Христа вјечно прослављаш и Божанском Славом огњезрачно блисташ и небеском радошћу благосиљаш све који поштују свети спомен твој. (двапут)

Ходите сви вјерни, прославимо свештеног поету, чудесног владара и владика, божанственог пастира Цркве, славног пјесника Вјечнога Живота, небесног проповједника васкрслога Христа, богоугодног страдалника и тихог молитвеника и завапимо: Светитељу Петре Други, Ловћенски Тајновидче, моли Христа Бога да спасе душе наше. (двапут)

Свети Тајновидче, Петре Ловћенски, најсветијом љубављу Светог Стрица закриљен, светим молитвама његовим духовно вођен, млад си небопарним орлом постао, на висину Боговидца узлетио, Светој Вољи Божјој увијек покоран, Отачеству своје смјерно си послужио, од туђинаца и међусобног рата га чувао, светим дјелима Господа прославио, зато ти кличемо: имајући смјелост пред Пријестолом Творца, моли да се спасу душе наше. (двапут)

Вишњим Промислом благословен, врлинама светим Отачаство си украсио, светородне лозе изданак свети, стопама Петра Првог Цетињског си ходио, на Небо млад узлетјевши, у радост Господа свога си ушао, достојан вијенца пресвијетлог и лика божанственог, сада са Ангелима у радости појеш бесмртну пјесму Створитељу своме, Творцу Превјечноме, радујући све који славе свети спомен твој. (двапут)

Слава: гл. 6.

Богоносни Петре Ловћенски Тајновидче, искром Божанскога огња просвијетљен, у свјетлости богопознања си живио, к'о пустињак међ' људима ходио, смјерно пастирски жезал носио, правду и милост у роду свом утврдио, од народа вољени владар си био, узвишеном поезијом Господа прославио, адску злобу Крстом Христовим побиједио и у бесмртне хорове се уселио гдје предстојаваш за све који са љубављу славе свети спомен твој.

И ниње: богородичан:

Догматик, гл. 6: Кто тебе не ублажит...

Вход. Прокимен дана.

Читања три, Светитељу:

1-Спомен праведнога с похвалама...

2-Уста праведнога говоре премудрост...

3-Прослављеном праведнику развеселиће се људи...

На литији, стихире гл. 1.

Ангели на Небу данас са тобом ликују, а ми на земљи смјерну ти приносимо хвалу, свјетлошћу твога светитељског лика обасјани, духом молитава твојих оживљени, да ти појемо: радуј се, светиониче рода хришћанскога, бесмртним дјелима својим укрепљујеш све који поштују свети спомен твој.

Пјесниче Духа Живота вјечног, Светим Петром Цетињским благословени, уским путем Христовим кроз живот си ходио, Отачаство своје од злога си бранио, поезијом својом Христа прославио, у Сабору Свесветија Божанствену Литургију свештенослужио, молитвом и покајањем Царство Небеско у себе си уселио, вијенцем посмртнога мучеништва увјенчан, Христу Богу си призвао све који те поштују.

Слава: гл. 8.

Скромно ударје ти приносимо, величанствени заступниче наш, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, изобилну благодат на све изливаш, греховне ране исцјељујеш, таму духова злобе развијаваш, храмове душа наших назидаваш, христоносном ријечју својом нас васкрсаваш и небеску радост дарујеш свима који те данас прослављају.

И ниње: богородичан:

Безневјестнаја Дјево...

На стиховње, стихире: гл. 6.

Свету бистру воду са Источника Бесмртнога окусивши, сладост си њену у пјесму излио, витешки „Горски вијенац“ од ње си исплео, Христа Богомладенца посвједочио и роду своме страдалноме пјесмом завјештао да неућутно слави свога Спаситеља, зато те, Свети Тајновидче, молимо: моли се за нас Господу да спасе душе наше.

Стих: Часна је пред Господом смрт преподобних Његових.

Господ те, Свети Петре Ловћенски, угодником својим објави, на чудесни Ловћен мошти твоје свете постави, мучеништвом посмртним сугубо те прослави да из светог гроба као сунце сијаш и Животом

Вјечним све нас обасјаш, који славимо свети спомен твој.

Сѣих: *Шїа љу узврайїиїи Госїоду за све шїо ми је дао.*

Свјетлошћу богопознања просијавши и сву славу свијета добродјетељију Крста победијевши, у небеским хоровима сада ликујеш и молитвено вапијеш Господу за сав вјерни народ твој.

Слава: гл. 4.

Свјетилниче Христов, на свијећњак у Небеском граду постављени, у Цркви Божијој сијаш и са Ангелским хоровима бесмртну поезију изливаш на све који те моле: Светитељу Петре Ловћенски, моли Бога Логоса да просвијетли Својом љубављу све који данас прослављају свети спомен твој.

И ниње: богородичан:

Призри на мољенија раб твојих...

По благосиљању хљебова:

Тропар светитељу, гл. 4:

Богоизабран Петром, Светим Стрицем, од ране младости служио си Господу и страдалноме своме роду, вођен искром огња бесмртнога извео си из блатне земље клицу небесног живота, постао глас вапијућег у пустињи, славећи Онога који ти показа своју вјечну свјетлост, топио си се у химне божанствене радости, оплакивао биједну судбу људску, с надеждом си приступио Престолу Вишњег, Петре нови, Ловћенски Тајновидче, смирено си се одазвао на позив Христа Човјекољупца, да Га у бесмртне хорове вјечно славиш. (двапут)

И: Богородице Дјеве, (једанпут)

На јутарњој

Тропар Светитељу: двапут, Слава и ниње, богородичан: Јеже от вијека...

По првом стихословљу, сједалан, гл. 8:

Од ране младости Свети Петар Цетињски те богоизабрао, за служење Богу и Отачаству благословио; кротко си његов божански савјет кроз живот слиједио, вјеру у васкрслога Христа утврдио, бесмртност душе људске посвједочио и сву злобу вражију победио, зато је кроз вас двојицу Господ просијао свјетлошћу вјечном.

Слава и ниње, богородичан:

Пресвета Богородице, Ти, која пред Престолом Свевишњег непрестано за све људе молиш Господа, Света Љубави Бога Сина, молимо Те, љубављу Твојом од греховних нечистота омиј душе наше.

По другом стихословљу, сједалан, гл. 8:

Господ те љепотом душе и тијела над милионима украсио, као жива икона Превјечнога Бога међ људима си био, жељан Сунца Правде вапај си пјесмом на Небо послао, миомира Царства Небескога млађан се удостојио, на позив Божји смјерно се одазвао, да Га у бесмртним хоровима вјечно славиш.

Слава и ниње, богородичан:

Од Небеса шира, радости Анђела, пјесмо Херувима, гледање Серафима, највећа чежњо свих Хришћана, Ти, која си у своме наручју носила Христа Бога Сина, Њега моли, Богородице, да спасе душе наше.

Сједалан по полијелеју, гл. 8:

Имајући Господа за Преблагот Тихог Учитеља, познао си Га као смрти Побједитеља, свето Васкрсење

Христово си славио, Божанствену Литургију на Престолу свесветија си служио, у срцу своме Тајну Живота Вјечног си смјестио, лучом Божанске свјетлости обасјан, у рајска насеља све нас позвао да са тобом у вјечној радости славимо Спаситеља нашег.

Слава и ниње, богородичан:

Небеска врата и кивот, најсветију гору, свјетлозарни облак пјевамо, небеску љествицу, обиталиште Слова, Евино избављење, све васељене ризницу: оствари се кроз Њу спасење свијета и опроштај давних сагрешења. Стога јој вапијемо: моли Сина Твог и Бога нашег да дарује опроштај грехова нама који се благочесно поклањамо пресветом Рођењу Твоме.

Степена, 1-8 антифон 4. гл.

Прокимен: Уста моја говориће премудрост и поучење срца мојега разум.

Стих: Уста праведнога поучавају премудрошћу; Всакоје диханије...

Јеванђеље светитељско,

Послије 50. псалма: јеванђељска стихија, гл. 6:

Данас на Небу Свети Петар Цетињски са тобом ликује, а вјерни народ у сабору торжествује, јер си повјерени ти народ Божји и Црну Гору, пред упокојење, предао на аманет Богу и Светој Госпођи, предавши Св. арханђелу Михаилу душу своју.

Канон Богородици са ирмосом на 6, и светога на 8

Канон светога, гл. 4.

Пјесма 1.

Катавасија: Отворићу уста своја...

Светородне лозе изданак свети, од Господа изабран, од побожних родитеља у страху Божијем васпитан, примјером Светог Стрица као драги камен избрушен, постао си Цркве Божје свети украс скупоцјен, Светитељу Петре, Ловђенски Тајновидче, не престај молити се за све нас.

Петру Цетињском, Чудотворцу Великом, Господ те је за наследица открио, достојног те узвишене службе јасно показао, да засвијетлиш Христом роду своје страдалноме Творац те благословио, молимо те, просвијетли и нас грешне да ти достојну хвалу узнесемо, молитвама твојим.

Слава: Љепотом душе и тијела Господ те над милионима узвисио, а ти си, смјело Богу сав живот свој на ударје принио, Који те је мудрошћу својом прославио; Њега моли да спасе душе наше.

И ниње: Подари нам радост покајања, истинита Мати Божија, и измоли у Христа, Сина твога, опроштај гријехова наших, да те са свим Небеским Силама неућутно славимо.

Пјесма 3.

Катавасија: Твоје пјесмословце, Богородице...

Божанственим благословом Петра Цетињскога утврђен, у Цетињском манастиру клицу си приметно, молитвама његовим душу си у васкрслом Христу утврдио, блаженим послушником Светог Стрица си постао, са којим непрестано моли Господа да помилује благовјерни народ ваш.

Богом изабран, божанску и људску науку си изучавао, мудри пастир народа Божјег, светог просвеште-

нија поборник си био, благородни дух свој Богом си обесмртио, свештеним поетом Божијим постао и Христа Спаситеља богоносном ријечју својом прославио, да ти неућутно вапимо: Тајновидче Ловћенски, моли Бога за нас.

Слава: Завјештање Светог Стрица у срцу своје си носио, да се Богу молиш и Русије држиш нијеси престајао, а кад ти се Чудотворац Цетињски у сну јавио, достојног си угодника Божијег славно прославио, кличући: Чудотворче Цетињски, моли Бога за све људе твоје.

И ниње: Царице Небеска, Владарко Васељене, Ти, која си Несмјестивог у себе смјестила и земљу са Небом вјенчала, сушту Богородицу ми Те величамо.

Сједалан, гл. 8:

Непостижан људском уму, Божији Промисао те је као двадесетогодишњег младића на трон светих епископа поставио, да управљаш Црквом и народом Господ ти је млађаном повјерио, пастир храбри стада словесног си био, и, адском злбом окружен, јуначки крст свој си носио, Царства Небеског удостојен, са Ангелима неућутно Бога славиш и за стадо своје усрдно Бога молиш да се спасемо.

Слава и ниње, богородичан:

Небеска врата и кивот, најсветију гору, свјетлозарни облак пјевамо, небеску љествицу, обиталиште Слова, Евино избављење, све васељене ризницу: оствари се кроз Њу спасење свијета и опроштај давних сагрешења. Стога јој вапијемо: моли Сина Твог и Бога нашег да дарује опроштај грехова нама који се благочесно поклањамо пресветом Рођењу Твоме.

Пјесма 4.

Катавасија: Који сједи у слави на престоу божанства...

Божијој вољи покоран, благи јарам Христов смјело си носио, смиренога срца Црквом и народом Божијим си управљао, у животној вреви к'о пустињак си живио, непрестано са Богом бесједио и у радост Царства Небеског подвигом светим се уселио, гдје се непрестано молиш за народ твој.

Умној молитви у светој обитељи Цетињској од младости научен, од Преблагот Тихог Учитеља њоме обдарен, Пустињаком Цетињским себе си назвао, ангелски чин пострига твога у унутрашњој клијети срца си носио, зато те молимо: помози и нама да из гријеховне таме у Живот Вјечни васкрсемо.

Слава: Христом обасјан, земљом си ходио, Његовом љубављу загријан, влашћу богоданом силу вражију си побиједио; зато те молимо, Свети Тајновидче, измоли у Господа у Вјечном Животу свагда са тобом да будемо.

И ниње: Свехвална и свеопјевана Мајко Божија, најсветије Божије благовољење, вјечним благом си нас даровала и дјецом Божијом учинила пресветим рођењем Твојим.

Пјесма 5.

Катавасија: Задиви се све и сва...

Знамењем светог имена твога, постао си Православне Вјере камен и утврђење, пророк Вјечног Живота, свједок Христа Васкрслога и нама грешнима најдраже спасење.

Господ је у тврду стијену ударио кад си тешко бреме господара и владике нејак понио, Божјом искром бе-

самртном из тебе засијао, свештеним пламеном твоје ријечи све нас прекалио и душе наше тобом распјевао, да Га славно прославимо молитвама твојим.

Слава: Мач Духа који је Ријеч Божија од Бога си за оружије добио, Превјечнога Творца Величанство Свето опјевао, злобу адску Крстом Христовим развијао и молитвом Господу задобио све који ти вапију: моли Бога за нас да спасе душе наше.

И ниње: Онога Кога си родила, Истинитог Бога Слова, моли, Богородице Дјево, да се у љубав Божију обучемо и Живот Вјечни задобијемо материнским молитвама Твојим.

Пјесма 6.

Катавасија: Божанствени овај...

Молитвом и постом свету поезију си писао, Свети Ловћенски Тајновидче, у срца благочестивих Име Христово урезао, покајањем и свештеном ријечју својом за сијао нама који ти вапимо: спаси нас молитвама твојим.

Божанственим Духом надахнут, поета сличан Творцу си постао, дјелима Премудрости Божије људе си даривао, свједочењем Васкрсења Христовог Васељену обасјао, моли Бога, Свети Боговидче, да се спасемо.

Слава: Истине Божије, Тајновидче Свети, свједок си био; Христа Бога који је васкрсењем смрт поразио си прославио, Њега моли да спасе душе наше.

И ниње: Радуј се, Престоле Цара Славе, радуј се, Дјево Богоизабрана, радуј се, Рају словесни, јер си Вјечно Сунце Правде, Спаситеља Христа, надумно родила.

Кондак, гл. 6.

Великомучеништвом живота својега и гроба твога Ловћенскога, Петре Цетињски Боговидче, свештено-

служитељу Олтара свесветија, ваистину посвједочио јеси да васкрсења не бива без смрти. Зато заједно са тобом, огњеним поетом, појемо химну божаствену Богу Слову Предвјечнога Оца у челољчество обученом, из гроба вјечном свјетлошћу засијалом: О, Преблаг Тихи Учитељу, слатка ли је света бистра вода с Источника Твога бесмртнога! Од Твога су свјетлога погледа уплашене мраке ишчезнуле, од Твога су хода свештенога богохулни срушени олтари, васкрсењем смрт си поразио, Небо Твојом хвалом одјекује, земља слави свога Спаситеља.

Икос:

Исповиједивши се и покајно причестивши Тијела и Крви Христове; оставивши завјет главарима: „Живите мирно са свима“, предао си душу Богу, зато ти појемо: Радуј се, искро Божанствене поезије! Радуј се, свештени пламену Божије љубави! Радуј се, пјесниче вјечног живота! Радуј се, теби се радују Анђелски хорови! Радуј се, пресјајна лучо која Христом блисташ! Радуј се, златозарно сунце које нам из Вјечности сијаш! Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, пред Престолом Свевишњегаш наш огњени заступниче!

Пјесма 7.

Катавасија: Не послужише, богомудри...

Богочежњиву душу твоју Господ је призвао, када си олтар Свесветија духом посјетио, Божанствену Литургију на њему свештенослужио и молитву своју у бесмртну ангелску пјесму излио за спасење свих који поју: Боже отаца наших, благословен јеси.

Господ ти је тајне свих свјетова откривао, па си спознао да смо искра у смртну прашину, да смо луча тамом обузета, зато те молимо: не заборави вјерни на-

род твој који кличе: Боже отаца наших, благословен јеси.

Слава: Свето дјело апостолско, поезију свету од мудрости си спleo, и њоме посвједочио „да биће ври у луче сјајне“ и да душа људска јесте бесмртна, зато заувјек са тобом бесмртну пјесму хвале Господу пјевамо: Боже отаца наших, благословен јеси.

И ниње: Радуј се, Вјечноблажена Богородице, Ти, која си Спаситеља свијета родила и сигурно спасење наше постала да Ти неућутно појемо: Радуј се, Невјесто Невјесна.

Пјесма 8.

Катавасија: Младиће благочестиве...

За Царство Небеско крстоносно си стасао, на позив Божији кротко си у вјечни загрљај Христу крочио, свједочећи да без смрти васкрсења нема, зато те молимо: моли Христа Жизнодавца да благослове сва дјела Господња Господа.

Премлад из овога свијета преминувши, учвијељени вјерни народ нијеси без утјехе оставио, већ си своје Отачаство Светој Тројици и Божјој Мајци повјерио, вапијући: Господа појте дјела и преузносите Га у све вјекове.

Слава: У вјечно Слово Божије, Васкрслог Христа, гледајући, тихо си овај свијет оставио, Свету Вјеру Православну умирући посвједочио, док су присутни задивљено рекли: Гледали смо људе како умиру, али овакве јуначке смрти, као Господаре, никад видјели нисмо; зато угледајући се на тебе са радошћу Господу појемо и преузносите Га у све вјекове.

И ниње: Појде твоје, Богородице, духовно утврди, зависти и злобе вражје ослободи да побједну пјесму Господу пјевамо и преузносите Га у све вјекове.

Пјесма 9.

Катавасија: Свак земнородни да заигра...

Премудро си завјештање оставио, да те у задужбину твоју, цркву Петра Цетињског на Ловћену сахране; када су ти ловћенски гроб обнављали мошти су открили и нетљену свету десницу твоју цјеливали, Светитељу Ловћенски, моли Христа Бога да спасе душе наше.

Вјенцем посмртнога мучеништва си увјенчан када су ти богомрски отпадници гробницу рушили и свету цркву твога Стрица скрnavили, злобне мреже лукавих клевета на тебе плетући, великомучеништвом заувјек те прослављајући.

Слава: У вјечни покој си ушао, Христов страдалниче и Божији угодниче, крстоносним врлинама украшен, у бесмртна дјела обучен, скупоцјени сасуде Божије мудрости коју изливаш на све којима је потребно заступништво твоје.

И ниње: Сијање Тројичнога Бога, Дјево Отроковице, којом се Логос Божији оваплотио, моли Сина Твога да се свјетлошћу Твоје љубави спасемо.

Свјетилан:

Данас Црква свијетло празнује дан твојега чудесног прослављења, лучезарни Боговидче, лучом небеском обасјани, просијај и у нашим срцима бесмртном искром Сунца Правде, да се твојим молитвама спасемо.

Слава и ниње, богородичан:

Свијетла голубице Божија, најсјајнија звијездо Горњег Јерусалима, Дјево Богородице, помози нам да у свјетлости Христових заповијести живимо и да се Царства Небесног удостојимо молитвама Твојим.

Хвалитне стихире на 4, гл. 4.

Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, достојан си наслѣдник стрица свога Петра Цетињскога постао, бесцјеним те бисером Господ њему открио, најдражим те чудом својим Чудотворац Цетињски учинио, војујућу Цркву славно си добродетељу Крста украсио, на олтару Свесветија огњезрачном љубављу си засијао да са свима светима радосно славимо свети спомен твој. (двапут)

Радуј се, Свети Владико, крст свој торжествено си носио, Цркву и народ од туђинаца чувао, пустињачки у животној вреви си богомудро поживио, стихијама свијета и тијела си одолио, Свете Вјере отачке предање си сачувао, живот свој на дар Господу си принио, зато те молимо: моли се непрестано за све који те поштују.

Радуј се, свештени поето, глас је пјесме твоје Неба влијаније, ријеч је твоја освештана лучом свијетлог богопознања, којом благодатну радост на све изливаш, огњеном својом љубављу све нас васкрсаваш, зато ти смјело вапимо: моли се за нас Господу да нам подари велику милост.

Слава: Светитељу Ловћенски, посмртним мучеништвом од Бога увјенчани, задужбину твоју свету, цркву ловћенску бијеси су оскрнавили и гробницу твоју порушили, тамне мреже адске злобе око имена твога непрекидно плетући; зато Христа Бога молимо, да у храму обновљеном мир подари праху твоме

а Ловћен овјенча Златним Крстом, тебе ради који у вјечним хорovima неућутно славиш Бога Превјечнога и молиш се за нас да се спасемо.

И ниње: Избави нас, Владичице, од непријатеља наших, који хоће да нас погубе и разори сву злобу вражју уперену на нас, да ликујући величамо вјечно заступништво Твоје.

Велико славословље

На Литургији: Блажена: канон светогa 3. и 6. пјесма

....

*Молићвени ѿринос ѿслушнице Слађане Кагић,
Цетињски манастир*

АКАТИСТ СВЕТОМ ПЕТРУ ЛОВЋЕНСКОМ ТАЈНОВИДЦУ

Кондак 1

Огњем Божије љубави вођен, кроз живот си ходио,
на земљи Небом блистао, у трену за Вјечност стасао,
и Цркву Рајску украсио, пјевајући Творца свога славу!
Зато ти сви радосно пјевамо:

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњег наш огњени заступ-
нике!

Икос 1

Као жива икона Пресветога Бога светописном ру-
ком дивно написана, и међ' земне људе с Неба пору-
чена, са ког свето знамење – Славу Божју јављаш, пје-
вамо ти, Светитељу, радоснога срца, јер Господа свога
Величанство Свето у бесмртним хорovima сада вјеч-
но славиш:

Радуј се, искро Божанствене поезије!
Радуј се, свештени пламену Божије љубави!
Радуј се, пјесниче вјечног живота!
Радуј се, теби се радују анђелски хорови!
Радуј се, пресјајна лучо која Христом блисташ!
Радуј се, златозарно сунце које нам из Вјечности
сијаш!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњег наш огњени заступ-
нике!

Кондак 2

Свештеним млијеком родитељске побожности од најмлађих дана отхрањен си био, освећеним изданком светорodne лозе Господ те учинио, узвишеним животом кроз свештену службу свето украсио да Га славно прославиш: Алилуја!

Икос 2

Светитељу Петре, Чудотворче Цетињски, најдражим те благом Господ даривао, достојног ти насљедника јасно показао, да ти радост буде како за живота, тако и у Вјечности Божија дивота, да се Свети оче, и ми радујемо, и са земље, грешни, смјело ти појемо:

Радуј се, у синовцу драгом Господ ти је достојног насљедника открио!

Радуј се, свети Божји дар с радошћу си прихватио!

Радуј се, јер си Вољи Божијој пут поравнио!

Радуј се, у светоме манастиру врата Вјечности си му отворио!

Радуј се, многоцјени бисер Господу си пружио!

Радуј се, јер му и ми сада радосно појемо:

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, пред Пријестолом Свевишњегаш наш огњени заступниче!

Кондак 3

Има ли на Небу од тебе сад срећнијег што је Свети стриц твој Петар био ти први учитељ, углед и Свети покровитељ! У светињи Цетињског манастира његова молитва душу ти је облагородила да Небеску пјесму чујеш: Алилуја!

Икос 3

Сјеме свете Вјере и учење од монаха, пјесника и наставника плодове божанствене у теби је рађало, на Славу Божију узрстало, да ти пјевамо:

Радуј се, Петра Цетињског блажени послушнике!

Радуј се, наставника драгих Јосифа и Симе смјерни учениче!

Радуј се, словесности духа мудри поборнике!

Радуј се, кроз Божију службу душу си бесмртио!

Радуј се, Творитељну Поезију Творца свога си учио!

Радуј се, Господа да славиш пјесмом си заволио!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, пред Пријестолом Свевишњегаш наш огњени заступниче!

Кондак 4

Непреболну тугу рано си познао, кад је Светога Петра, благодјејаш твога, ког оцем си звао, Господ себи позвао! Да се Богу молиш и Русије држиш, последње му бјеху ријечи што ти их је Светац Божји у аманет оставио! Алилуја!

Икос 4

Тешко бремене управљања Црквом и народом нејак си понио, смјерно се Божјој Вољи покорио и смјело на уски пут Христов подвижнички крочио! Пјевамо ти зато:

Радуј се, пред узнемирене људе младог су те к'о Владиду извели да би тобом народ умирили!

Радуј се, ангелски лик премлад си примио!

Радуј се, по Светоме Петру име си добио!

Радуј се, Господу си живот његовим благословом посветио!

Радуј се, јер име ти бјеше чудесно знамење!
Радуј се, Православне Вјере камен-утврђење!
Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњегаш огњени заступ-
ниче!

Кондак 5

Немогуће је грешним људима да појме дубине Бо-
жијег Промисла, јер је ријетко кога као тебе узвисио и
на висину епископског трона као двадесетогодишњег
младенца поставио! Алилуја!

Икос 5

Светом смјерношћу украшен, млађан си познао да
крст носити теби је суђено, но, љубављу к Богу и на-
роду Божијем испуњен, сав си живот свој на дар им
принио:

Радуј се, јер те је на свето Преображење Господ
епископом у Петрограду учинио и живот твој зау-
вијек преобразио!

Радуј се, искру Вјечне Божије љубави к'о највећи
дар од Бога си примио!

Радуј се, за ударје Творцу претешки Крст свој си
понио!

Радуј се, јер да је страдање Крста добродјетељ си
спознао!

Радуј се, христоносни народ свој од Злога си бра-
нио!

Радуј се, јер за Отачаство своје си се жртвовао!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњегаш огњени заступ-
ниче!

Кондак 6

Светитељу Петре, Тајном обасјани, од најмлађих
дана стрица свога Светог Петра завјештање си испу-
нио и тврдом вјером за Бога се везао, к'о пустињак
свети Њиме си дисао, међу људе боголик се уписао!
Алилуја!

Икос 6

Јуначки си на земљи народну бригу водио, ал' си к'о
отшелник међ' људима живио, пустињак цетињски у
животној вреви си био, Небом осијан земљом си хо-
дио! Зато ти, Свети пустињаче, пјевамо:

Радуј се, јер ти је Свети Стриц твој Петар у сну ја-
вио да га је Господ прославио!

Радуј се, јер те је силом Васкрсења Христовог оза-
рио!

Радуј се, јер је Отачаство у вјери утврдио!

Радуј се, душа ти је вољом Творца заблистала!

Радуј се, душу ти је у чежњу за Небом претворио!

Радуј се, јер вас двојицу Господ никад није раста-
вио!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњегаш огњени заступ-
ниче!

Кондак 7

Тешко се смртноме „у полет пуштати на лађици кри-
ла распетијех“, но те правда руком Творца освештана,
које је име свуда свето, уздигла у Божанске висине, и
дотакла дубине срца твог, Господу распјеваног, да са
крста појеш: „Васкрсења не бива без смрти!“ Алилуја!

Икос 7

Удар нађе искру у камену, Божја искра из тебе засија,
да запојеш „пјесму од ужаса“ и откријеш вјечну Славу
Божију, да опјеваш Величанство Творца, надахнеш се
Превјечном љубављу, па ти од свег срца радосно пјевамо:

Радуј се, с Давидове трпезе ману си окусио!

Радуј се, јер сву славу свијета лако си презрео!

Радуј се, к'о праведни Јов душом си Свемогућег за
свједока призивао, јер си дубине Сатанине прозрео!

Радуј се, адском злобом окружен си био, али си
славно Господа прославио!

Радуј се, у пјесму си јуначку подвиг свој скрио!

Радуј се, у Небеску поезију живот си излио!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњегаш наш огњени заступ-
ниче!

Кондак 8

Највећу поезију молитвом и постом си писао, које
ти је Преблаг Господ Тихи Учитељ био, тајне свих
свјетова лучом небеском ти откривао, и њоме за Вјеч-
ност те спремао! Алилуја!

Икос 8

Храм свештени васељена ти је била, руком Творца
саздана, да би у њој вјечно Господу свештенослу-
жио, жртву свету свагда на дар приносио и пламеном
ријечју својом обасјао све који ти поју:

Радуј се, Боговицем Господ те над милионима узви-
сио!

Радуј се, јер те је свјетлошћу богопознања просвијет-
лио!

Радуј се, тајне свих свјетова ти је открио!

Радуј се, јер те је поетом сличном Себи, божанстве-
ном поезијом зањатим, учинио!

Радуј се, јер си истине Божије у пјесму оденуо!

Радуј се, јер си светим дјелима мудрости Божије
људе даривао!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњегаш наш огњени заступ-
ниче!

Кондак 9

Анђели на Небу се удивеше кад си међу ријеткима
у виђењу сабор Свесветија духом посјетио, Свештену
литургију са свима Светима служио и у вјечним хоро-
вима Господу појао Створитеља пјесму: Алилуја!

Икос 9

Радуј се, Тајновидче Ловћенски, житеље Неба си об-
радовао, дух свој вјечношћу распламсао, у благодатну
славословну молитву се претворио, њоме срца наша
разгорио да ти пјевамо:

Радуј се, са Извора Живота нектар си пио!

Радуј се, Божанственим тајнама душу си ситио!

Радуј се, у искушењима си се калио!

Радуј се, благодатни огањ у себи си носио!

Радуј се, ка Небу си нам поглед управио!

Радуј се, Христу Спаситељу све си призвао!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче,
пред Пријестолом Свевишњегаш наш огњени заступ-
ниче!

Кондак 10

Чудесан владика и владар си био, чудесно си Бога прославио, Црној Гори „Горски вијенац“ од злата си сплео и такву је Богу посветио да Му славно поје: Алилуја!

Икос 10

Свједочанство свето, живо Слово Духа, ризница добара, апостолско дјело, ријеч је твоја распјевана к'о жезал пастирски створена да ударом својим из Вјечности одјекне у нашим душама, да ти појемо:

Радуј се, књиго Божанске мудрости која се љубављу чита!

Радуј се, молитву си у пјесму претварао!

Радуј се, ангелски поју који се вјером слуша!

Радуј се, адску си змију пјесмом победио!

Радуј се, сасуде за част Богом изабрани!

Радуј се, најузвишенији пут си нам показао!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, пред Пријестолом Свевишњег наш огњени заступниче!

Кондак 11

Као ти јуначки нико није умирао! Адски злодух смрти пред тобом је ишчезао, сијенке привиђења покајним духом у прах си претворио, примивши пред упокојење Свето причешће, миран као јагње, Господу свом Христу на свадбу си кренуо! Алилуја!

Икос 11

Кад си овим свијетом премлад преминуо и тиме вјерни народ тешко уцвијелио, мајка твоја богозарна је узвикнула да ти ниси умро већ да си јој жив! и пра-

вом нас вјером, васкрсењском, преображеним ликом твојим озареном, укријепила, да ти појемо:

Радуј се, јер си и у смрти Бога прослављао!

Радуј се, јер се од Господа ниси растављао!

Радуј се, јер си знао да без Крста Васкрсења нема!

Радуј се, праву вјеру у Бога Живога си нам показао!

Радуј се, и наше си душе вјером васкрсао!

Радуј се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, пред Пријестолом Свевишњег наш огњени заступниче!

Кондак 12

Из гроба твог Светога Стрица, гдје су те најприје сахранили, тијело су твоје по завјештању на Ловћен пренијели, руку нетљену цјеливали и Богу свето за-благодарили, јер те Свецем прослави! Алилуја!

Икос 12

Кад су ти гробницу на Ловћену отворили, додиром твојих моштију Вјечност су оћутали, страхом се Божијим испунили и радосно ускликнули:

Радуј се, громови су у капелу и гробницу твоју свету ударали да би те посмртно мучеништвом украсили!

Радуј се, бесомучници су ти не једном гробницу рушили и свету цркву твога стрица, тобом подигнуту скрnavили!

Радуј се, посмртним страдањем вијенац мученички су ти сплели!

Радуј се, Великомучениче Ловћенски, и до дана данашњег клеветани!

Радуј се, ти што у вјечним хоровима Пресвету Тројицу вјечно славиш!

Радуй се, Светитељу Петре, Ловћенски Тајновидче, пред Пријестолом Свевишњега наш огњени заступниче!

Кондак 13

Свети наш заступниче, Тајновидче Петре Ловћенски, молимо те, мудрошћу твојом светом од земаљских сновиђења нас избави, ка Богу Слову, које је све из ничега створило, многогрешне приведи, тамне мреже привиђења лукавога покидај, ране наше предубоке чудом извидај, искром своје луче небеске све нас обасјај, у вјечности појући бесконачну пјесму Спаситељу нашем: Алилуја!

(Овај се кондак чита три пута па онда опет: Икос 1, Кондак 1)

МОЛИТВА СВЕТОМ ПЕТРУ ЛОВЋЕНСКОМ:

Свети Петре II Цетињски Пустияче и Ловћенски Тајновидче, Божији одабраниче, моли Бога за нас. Моли се Светитељу, да васкрсне гроб твој и храм Светог Петра твога стрица на Ловћену и у срцима нашим; да васкрсне народ твој „расијан по најму у туђина, који служи туку и манцуку, док му се на огњишту ватра гаси, поново без куће изгорјеле на Косову“. Обнови надања наша закопана у једну гробницу, на Косову грдном судилишту! Уклони муње и громове лажне вјере и лажног живљења изнад Црне Горе и рода твога кукавна. Озари све нас и сав род људски твојим

дивним виђењем Сунца Правде, које је земљу огријало, Јединородним Сином Божијим, достојним Оца превјечнога, који се обукао у челољчество, наоружан оружјем правде и стрјелама светог просвјештења, који потире злобу и тирјанство, добродјетељ у Храм освештава! Научи нас, Великомучениче Ловћенски, српски пјевче небом осияни, да заједно са тобом и свима Светима и свим хорovima небеским, вјечно појемо химну крсноваскрсну Христу Богу нашем:

„О преблаги, тихи Учитељу,
Слатка ли је света бистра вода
С источника Твога бесмртнога!
Од Твога су св'јетлога погледа
Уплашене мраке ишчезнуле,
Од Твога су Хода свештенога
Богохулни срушени олтари;
Воскресењем смрт си поразио,
Небо Твојом хвалом одјекује,
Земља слави свога Спаситеља!“

Богу нашем, у Оцу, Сину и Духу Светом прослављеном, слава у вјекове вјекова. Амин.

*Акаџистџ је најисала, блаџсловом Њеџовџ
Високоџресвешџенсџтва Миџроџолиџџа црнџор-
ско-џриморскоџ џосџодина Амфилохиџа, џослушнџи-
ца Слађана Кадић, Цеџињски манасџџир, 2014.*

9-33

ЖИТИЈЕ

Светоґ Митрополита
Петра Другог
Цетињског Пустиньака
и Ловћенског Тајновидца

35-49

СЛУЖБА

Светитељу
Петру Другом
Ловћенском Тајновидцу

51-61

АКАТИСТ

Светоу Петру
Ловћенском Тајновидцу

**Са благословом Архиепископа цетињског
и Митрополита црногорско-приморскога,
господина Амфилохија**

Издају:

Светигора

Цетињски манастир

Коректура:

Ивана Јовановић

Дизајн и њрипрема за шптамју:

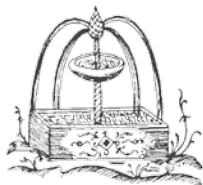
Мирко Тољић

Шптамја:

Ротографика - Суботица

Тираж:

5000

**CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње**

ISBN 978-86-7660-191-2

COBISS.CG-ID 26679568